

Sel.
615

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
MİLLÎ KİTAPLIĞI

İ.B.B.
MİLLÎ KİTAPLIĞI
615
1924
K. SAKALIOĞLU (Cemalioğlu)

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

Encümeni Şubhan-ı Kürd

انجمن ادیبان

کورد

İSTANBUL BELEDİYESİ

Atatürk Kütüphanesi

No. : Sel/615

تأليف (امین فیضی) بکه
میر مومی‌اله یکیکه‌له متقاعدین امرای عسکریه
وله خواص اهل سامانییه

طبعی « ترجمان حقیقت »
— استمول —

۱۳۳۹ تاریخ اول استمول ATATÜRK KÜTÜPHANESİ

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır,

انجمن ادیبان

کورد

{ مقدمه }

ادبا و شعرای کورد زورن . لاکن آناریان به نوای
جمع و تألیف نکرده من نیم کرده بعضی له اشعار
کورد با بان طبع و نشر بکم نایزای ملک با بان خند
منبع فیض و ذکابه .

له شعر هر شعری چند پارچه بیکم انتخاب کرد
لهو منتخبانه رساله‌ی (انجمن ادیبان) م هینابه وجود م
وسیله به طالبان و راغبان کیک خلاص بون له شعر
نوسینه و له سر دفتر پارچه پارچه .

کورد

حظیشم کرده که له پیش همو چشتی یک نبذه له او صاف
او اشعاره بیان بکم . او انه که شهر تیرسان هیه امانن :
(مولانا ضیاء الدین شیخ خالد) ، (ملا خضر - نالی) ،
(شیخ رضا) ، (احمد کور) ، (ملا صالح - آخی) ،
(سید عبدالرحیم - مولوی) ، (هجری) ، (کوردی) ،
(سالم) و سائر .

نالی خلق دی بیکه له شماره زور که واقع بووه له طرف
شرق سلیمان ، اسی خاک و خوله .

مرحوم تخصصی له قره داغ وله سلیمانیدا اکیال
کرده . قره داغ شش - سات دوره له سلیمانیه ووه .
نالی یو ایفای حج چو و نه حجاز .

لوی در حق حضرت فخر رسی قصبده بیک مکمل
و مطلق نظم کرده .

چو و نه استعمول له انشای هجتالیکل ادبا و فضلی
اری کای آثار فکر و فطانتی توانده ، و زور مظهر
توجه بووه . نامت عمری له استه مولا ماوه ووه .

مدون مبارکی اوده له اوسکودار . ذکای نالی انکار
ناکری . لاکن اوندی صنایع لفظیه استعمال کردوه
یاورنکه بلی شعر اونتیجهی عام واشتقاله .

شیخ رضا له عشرت طالبانی به ، له قضای بازیاندا
هاتوته دنیا . له کرکوکدا کوره بووه . اویش
وکونالی هم فریضه‌ی حجی ایفا کرد بو هم چوبووه
استممول . له انسای ملاقاتدا ، به قوت ذکا ودرایت
خوی ، کلی اکابر وافاضل استه مولی مات ومهوت
کرد بو . یکی لوانه ادیب مشهور کمال بک بو .

باوک مرحومی که مشهوره به شیخ عبدالرحمان
طالبانی هم شیخک صاحب نظر بو هم شاعر یک رهبر .

شعر شیخ رضا اولاً وهی وفطری بو ثانیاً کسبی
له چوار اساندا شاعر بو بالخاصه اشعار کوردیهی
همو عبارتیه له فصاحت ولبالغت له سنکات و دقیقه
وظرافت . وسعت قریحه ومعلوماتی خارج تقریره .

له بغداد وفاتی کرد . له جوار حضرت غوث کیلانیدا
مدفونه . دویت آتی که هی خویه تی له سرکیل قبره که ی
حک کراوه :

یا رسول الله چه باشد چون سک اصحاب کهف
داخل جنت شوم در زمره احباب تو .
اورود در جنت ومن در جهنم کی رواست
اوسک اصحاب کهف ومن سک اصحاب تو .

لیکل بنده بخابری اغلب به نظم بو . چند پارچه
له وتظامانه که یوبنده ی نوی بو اکرچه فارسیدن بوتبرک
گردم به خاتمه ی ام رساله یه .

عجری وکوردی وسالم اهل سلیمانین شعریان پر
طراوت و عاشقانه به .

بی ینه سر بحث مولوی :

مولوی اهل هورامانه . له سادات کرام وله مشایخ
عظام نقش بندیه به . خلیفه ی شیخ عثمان طویله یه .
مسلك مولوی مسلك زهد و تقوا بو . لیکل اوش شاعر یک

بو بی نظیر. هورامان عبارتہ لہ بعضی دہات کہ واقع
بوون لہ مابین کوردستان عثمانی و کوردستان ایراندا .

مولوی بہ مقتضای او موقعہ کہ تیدا بووہ ہیچ چاری
بہ شعر فرنک نکوتووہ. لکل اوش لہ سر اسلوب اوون
شعری نظم کردوہ . لہ قطعہ یکدا مصرع اولی تقیہ
کردوہ لکل مصرع ثالث و قافیہی مصرع ثانی ریک
خ-تووہ لکل مصرع رابع .

او قطعہ بہ لہ آخرام کتیبہ دا نوہر اوام

ام اصولہ خلاف اصول شعرای ایرانہ و مولوی
لہ کسی ندیوہ ، محضاً بہ حسن طبیعت خوبی مناسبتی
زانیوہ و استعمالی کردوہ .

لہ مابین شعرای کوردا مولوی مقابل نظامی بہ
اگرچہ لہجہی هورامان و لہجہی سلیمان نختی لہ یک

دورن اما شعر مولوی امنده اهنکدار و رو خنوازه
اهل سلیمانی لہ کورا نیدا اغلب شعر او دہ خوینتہ ووہ .
آہی اهل سلیمانی بہ . اشغالی هر لکل عام بووہ .
زور وقتی لہ شار کویہ دا رابواردووہ. شعر اویش رنگینہ.
احمد کور اهل طرف صابلاغہ.

عالم نبووہ اما شعری بہ غایت مزین و غایت عازفانہ بہ.
اونمت حضرت رسالتہ کہ لہم رسالہ دا مندرجہ ہمو
عزینہ بہ صنعت رد عجزلہ سر صدر . احمد کور لابقہ
ملقب بی بہ (شاعر پیغمبر)
کلامی ہمو یروسوز دکدازن .

حضرت مولانا ضیاء الدین شیخ خالد لہ عشرت میکابلی بہ .
میکابلی عشرتیکہ لہ اطراف سلیمانی کشت کندار دہ کن .
جناب شیخ لہ سلیمانی ولہ اطرافیا تحصیل کردوہ .
بوایفسای حج دہ چیتہ مکہ مکرمہ . لوی ذاتیک پی
دلی کہ بوونوفیض و برکت لہ طرف ہند-تانوہ پیدا پی .
لہ پاش عودتی بوسایمانی روزی ہندی یک دبتہ لای .

اوهندی به شیخ هلدگری به سر ملک ایران و افغان داده‌ی با
تا داخل شار ده‌له‌لی ده‌گاه .

حضرت مولانا له خدمت شاه عبدالله که یک‌یک‌بووه
له اولیای کاملین طریقت نقشبندی اقتباس ده‌گا .

له ظرف شش مانکا مأذون ده‌بی بو ارشاد
ده‌جیته‌ووه سلیمانی لاکن لوی استراحت نا‌کا ده‌جیته
بغدا . لویش‌ووه تشریفی ده‌جیته شام . لوی وفاتی کردوه .
له محله‌ی صالحیه دا دفین خاک رحمت بووه .

شیخ له همو علوم ظاهره و باطنه د‌صاحب اقتدار بووه .
هرسکل تدریس و ارشاد مشغول بووه . شعر نظم
کردنی نکرده‌به مسالک بوخوی . مع‌هذا مرتبه‌ی
شاعرینی له مرتبه‌ی حافظ و سعدی زیاتری کیتربیه .

دیوانی که‌به اراده‌ی سلطان عبدالمجید خان طبع ک‌راوه
ا‌کر تدقیق ی‌کری س‌دق افاده‌ی ا‌یه معلوم ده‌بی . اما اون‌ده
هیبه شعر کوردی‌ی کم ک‌وتووه . مناقب کشف و کراماتی
زوره . ظرافت طبع عارف افندیش شایان تحسینه .

میرآلای متقاعد : امین فیضی

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(رینا ساکن کوتن)

رینا ساکن کوتن چه غلام وچه امیر
وکوبک اهل نیازن چه غنی وچه فقیر

به امید کرمت شام وسحر کریمه کنان
ده کن اظهار حقارت چه کدا وچه امیر

به نظر رحمت تووه له نظر اهل بصر
جمله نزدیک نجاتن چه قلیل وچه کثیر

-- طبع دنیا وکوکهورابه به بوظفل بشر
شیر خوار کرم تون چه صغیر وچه کبیر

کر میکن له کف بخشش تو هر وکو خاک
ز نور یکن له حوادث چه حریر وچه حصیر.

- سالم -

انجمن ادیبان

بسم الله الرحمن الرحيم

(صدق و سلامت)

علم یقین و حیات سرمد
خوف خدایه و حب محمد

ATATÜRK KİTAPLIĞI

امین فوغی

(دلده نالی چون رباب)

دلبرای روی فراقت دل ده نالی چون رباب.
به دو ابروی مثل طاق بند جرکم بوکیاب.

یون به بریان توی درونم چا و پراسرین دل زبونم
محبوبا و ابوت جنونم لیم حرامه خورد و خواب.

خواب و خوراکم کرینه رحمة للعالمینه
رحمی که به من حزینه با کوتابی ام عذاب.

با کوتابی داخ و دردم ناله نال و آه سردم
بی اجل وایوتومردم پیمیده جای شراب.

پیم کر مکه جرعه بی می له و میبه مردوده کاخی ؟
هی به حاجت صاحب می ناله بین لاجی حساب.

باله بین لاجی حسابا محبوب روز خطابا
واده کم ازخوم حسابا کمترینم از کلاب.

کمترینم از سکانت از سکان پاسیانت
جان و دل قربان جانت کلرخ رخ آفتاب.

آفتاب شوق عالم سروری از نسل آدم
پورسل توبوی به خاتم ای شه عالیجناب.

ای شه لولاک لولاک توزنور و آدم از خاک
جمله شیخ و ولی پاک یون چه سایهت فیضیاب.

یون چه سایهت از یقربان محرم اسرار سبجان
قلب غاصیم هاته کریان لم سره دری مال خراب.

مال خراب و غم له دوشم عاشق بی کوش و هوشم
زوخ جرکم خوم ده نوشم کوره آسادل به ناب.

کوره آسا دل به تاہم لت لت جرکہ کبابم ؛
والہ عشق توستو تاوم کوتیمہ حال اضطراب .

احمد کور هزارہ چاودری لطفیک یارہ ؛
این قدر بی اختیارہ نایتہ حد وحساب .

— احمد کور —

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(ماواى حبيب)

ای قبۃ طیبه کہ دلی حقۃ طیبه

— ماواى حیبی —

مسکینم وبوخاک عطرنا کی کہ ہاتوم

— بہو بونوہ ہاتوم —

ہرچندہ کہ من عبدم وروزردم وعاصیم

— مامولہ خلاصیم —

قربان بلائم کہ ہلالانہ ہلاتوم

— ہر عفوہ خلاتم —

ای مسجدو محرابکہت قبلہ حاجات

— بواہل مناجات —

محجوب ہوام وامتہ مشہد معلوم .

— بوراہ نجاتم —

(اوا رویم له لاتان)

رفیقان من اوا رویم له لاتان ؟

سرم قلفسانه بوتیر قضااتان .

بلا ساشار به شارو در بدر بین ،

له دس یاران بکین طی و لاتان .

ملین کلکی نیو روپی جههم ،

سرم قلفسانه بوتیر قضااتان .

سفرمان چونکه کیری هات و نهاته ؛

دطمان بو بکن ایوه و خدانان .

ممم سر کرده تان بولشکر غم ؛

ده ترسم من بروم بشکی سپاتان .

اوند ار جوده کالی که جار جار .

بکن یاد محب بی ریاتان .

ای مطلع انوار همو قاضی ودانی

- شمس صمدانی -

وله ذره بی جلوه نه موجود و نه معدوم

- جو یای بر آسم -

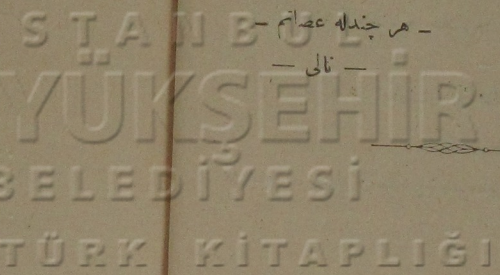
لهم خاک در رحمت بی زحمته نالی

- هر عفو خدای -

حاشا که لبدا بجه سائل محروم

- هر چنده عصای -

- نالی -

(روژجی نبو)

روزی نبو ام دلبره بی رحمة وفا کا .
جاری نبو ام ظالمه شرمی له خدا کا .

حیران اطبا له علاج مرض من ؛
لقمان وصالی مکر ام درده دوا کا .

کاری که غم و درد فراقی به منی کرد
سرما به هتیا با به دوار شری نا کا .

دیوانه به شخصی که به غیر لب لعلی
وک شاه سکندر طاب آوقسا کا .

تاب و تب آتشکده هجری و کوشم
تزدیکه منیش وارد سحرای قسا کا .

(مکة اخلاف او وعده)

مکه اخلاف او وعده ی که فرموت ؛
دخالت بم که خانه ی صبره کهم سوت .

له رتوت وقوت وک من رومپوشه ؛
که وصل تویه قوت عاشق روت .

اوه ابو اتوبو پر له خنسنده
که وا شکرده باری کل ده بشکوت .

ده که ی نخچیر صد دل هر به تبری ؛
الاهی هریمینی دست و بازوت .

جه شیرینه خطوط دور لیوت .
بلی معلومه خوشه خط یاقوت .

لم ریگه به تقدیر ازله وابوکه ایسه
پامال حقا بین ورقیب سیروصفا کا .

روح و دل و دین هر سه دم کم بذل و نثاری
کام دل من کرله لب لعلی روا کا .

سردانی له روی عشقی (رضا) لازمه عاشقی
بویار سرو مالی هدف تیر قضا کا .

- شیخ رضا -

(سائل به غنا نائل اکا)

سائل به غنا نائل اکا بخشش کمتان ؟
آل بابا یاخوا نرزی دست کرمتان .

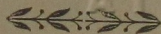
هر چند به مثل خنجر الماسه زمانم
نابری سرموی له ادای شکر نعمتان .

کیرفان کدای کردو ته کان جواهر ؟
اکسیر نثار زرو شهابش درمتان .

ایهون به حقیقت ملک ملت کوردان ؟
شایانه زیارت بگری خاک قدمتان .

انکار حقوقیان له سرام ملته نا کری ؟
آبای فیدون فرو جشید حشمتان .

- شیخ رضا -

STANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

« عشار بون به يك »

عشار بون به يك تاريخه مان درکن به يکجاری ؛
 جباری وداوده و کاکيه کان دايه ربز بازی .
 قسيمان خوارده به روح سه برا که و کورخان احمد ؛
 به کلله ی خوک و شاخ کاوه حور و گوشت مرداری ؛
 دهبی امرو به جباری قطع نسل طالبانی که بن .
 تقو تو قبان که هستاند کولله هروک طرزه داباری .
 سواره ی طالبانی در برین وک رستم دستان ؛
 فراریان اختیار کرد سواره کان باوه یادکاری .
 فراری کا کبی هرنه سه اما کوی ی فلک کریو ؛
 له جرت و پرت اغای داوده و اادات جباری .
 - شیخ رضا -

« فردم امرو »

له کونج بيکسيديا فردم امرو ؛
 ذليل و زار و بی همدردم امرو .
 له سوز عشق و سردی مهر تویه
 درون کرم و آه سردم امرو .
 کواه لاف عشق تویه قربان
 سرشک سورخ و رنگ زردم امرو .
 مکر سردی نسیم وصل اوبی
 مخطرکا دل پردردم امرو .
 صبا نامه ی ذیلی و بیکیس من
 بزه بویار دل وک بردم امرو .
 له عرصه ی وصت او محبویه لسنکه
 خیال وک سواره ی جردم امرو .
 له بو وصل جمال یار (کوردی)
 اگر روح ندم نامردم امرو .
 - کوردی -

«اگر میت له دل در کم»

اگر میت له دل در کم غریب کوی دلبریم ،
اگر ساقی له یادم چی هلاک زخم اذدریم .
به غیر از بوسه لیوت اگر قصد وصال کم
به شعله ی قهر تو یارب سراپا مثل اخکرم .
اگر یک لحظه سستی کم له زیر بار غم عشقت
به مثل پنجره قربان به تن سوراخ خنجریم .
له سر آه ریف اکر بجهت اکر بیم وصف کیسوت کم
به ضرب تیغ سرینجه ی اجل مقتول بی سریم
اگر یک لمح غافلیم له شوق ماه رخسارت
له حشر ابی نصیب جنت وهم حوض کوثریم .
کدایی کوی جانانه به شاهی عالمی نادم ؛
کدایی خوشتره بومن له شاهی کر خنجریم .
الای یاران بلا (هجری) له بونه ی فرقتا اجمار
خلاصه وبی غش و مقبول عالم هر و کوزیم .
- هجری -

«عشق»

کل عالم واپوون سرکشته و حیران عشق
هیچ کس نازانی احوال سرو سامان عشق .
ساحه پیمایان ادراک و کمال عارفان
لنک و عاجزیون ابرطی کردن میدان عشق
گرچه غواصان فکرت غوطه و ربون مدنی
قط نبون واقف له قعر بحر بی پایان عشق .
ساحری و سبحان ز بارالله و لقمان و سطح
خنجر کل علومینک بون و سرکردان عشق .
حافظ و سعدی و نظامی و قیس و جامی و دهلوی
فیضخواه و معرفتجو بون له شاگردان عشق .
خسرو و محمود و فرهاد هر سه شه شهزاده بون
اختری بوشن به عید و چاکر سلطان عشق

شمس و مولانا و منصور که ی به سر محرم ده بون
کر نیا نخواستار دایه ریزه ی نان له سفره و خوان عشق .

زاهد ار خوندوته تفسیر لکلی وجهه
قط مده طعنه له مستی و یخودی رندان عشق .

ملتجی نابی به کس (هجری) له دنیا و آخرت
روژ دیوان خدادست من و دامان عشق .

— هجری —

« شه هر سرز و کشوری »

امرو به دلبری شه هر سرز و کشوری ؛

ساهلسه ده ی بنیره سرت تاج سروری

چهره ت به هه ئینکه له ناو شام طره دا

دربی سحر له برج افق شمس خاوری

غیر کلاسه کت که ها سایه جو به له و

کس لی ندا مقابل تولاف همسری

ناکا کمی به سهل و به مفتی شکار تو ؛

آهوی دیده مست و طبیعت غضنفری

سا شرح وصف تو به چه وجهی بکم ادا

مهرچه خال من هیه دیلیم و برتری .

— سالم —

« جهان آریامه »

جهان آریامه اما نهوڪ روت ؟
 هلال یکشبه نا کته ابروت .
 له لبتا منبع آب حیاته و
 دلی ری طلعتہ هر سوله کیسوت .
 هوای سبب زخ ای دل مکه قط ؛
 مهیایه له ریتا چاه هاروت .
 کتو غائب دبی تاریکه چارم ؟
 دلی نقطه‌ی بصره خال هیدوت .
 له باغا غنچه مشق ابو توی کرده
 نخستین کل له خنده‌ی تووه بشکوت .

- سلم -

« نوبه‌ی نظره »

له طرف یاره‌وه نوبه‌ی نظره ؛
 ای دل آماده به‌خوینت هدره .
 طبشت پرخوینه به‌داتم - ییم ؟
 تاژمت بورک دل نیشتره .
 وزن یک بوسه وجرم سروجان .
 له ترازوی اوا سر بمره .
 بوکسی صحبت معشوقه بی
 حاصل هر دو جهان دردسره .
 طالب وصل کسبکم به‌دعا
 وصلی فردوسه فراقی سقره .

- سلم -

« دویخی نویژ شیوان »

له دوکمی سینه دویخی نویژ شیوان ،
 بیانی داسفیده ی باغ سبوان ،
 له خوف طلعت روز هر وکویت ،
 به روزردی هلات وکونه کیوان ،
 دوچاومن کهوا کیل سر شکن ،
 دهییون آو بحر خوی به پیوان ،
 مکن لومه ی پشیوی دل که امشو
 پشیوا ره لیر برجم پشیوان ،
 شراب امل رمانی له (نالی)
 حرام بی بی مزه ی ماجیک لیوان ،
 — نالی —

« وطاقه ممتازه »

او طاقه ممتازه کهوا خاصه شاهن
 آشوب دل مملکت و قلب سپاهن ،
 صف صف کهده وستن به نظر خطشعاعن ،
 حلقه که ده بستن وکوخرمانه ماهن ،
 ترکس نکه و ساق سمن کورته و نوشن ،
 مو-نبیل ورومت کل وهم لاله کلاهن ،
 کزار درودشتن و علمسان بهشتن ؛
 آهو صف و آتش به کف و تیز نگاهن ،
 صحرا به تجلی ده کنه وادی ایمن ؛
 قامت شجر و مظهر الطاف الاهن .

که طاوس و که کبک و که بوقلمون ؟
که شعله و که آتش و که دود سیاهن .

لایق به بدن اطلس و اخضر که ده پوشن
نورسته گل و بسته لعل دسته کیهن .
بو سیر خرامیدن او سرو قدانه ،
سوقی له طابدان و همو سالك راهن .

- نالی -

اوطاقه ممتازه عسکر حکومت بابانه که له زمان
احمد پاشادا تنظیم و تنسیق کراون .

« تافلک دوروی ندا »

تافلک دوروی ندا و صد کوکبی آوانبو ،
کوکبهی مهر مبارک طلعتی پیدانبو .

نانکریا آسمان و تم ولانی دانکرت ،
کل چین آرانبو هم ایو غنچه وانبو .

تا چن پیرانه سه اصل درختی لاندان
فرع تازه خرم ورز و بلند بالانبو
تا ایماکان نیه نه صدر تحت آخرت
احمد مختسار ایبه شاه تخت آرانبو .

پو نشیاط مرغ روح ار که عالی فطرته
چیکه بی خوشتر له روضه جنت الماوانبو .

وك قیاسی که مثبت بی نتیجهی بینهجی
حمد لله شه که عالی جا بو خالی جانبو .

شاه جیجا (نالیسا) تاریخ جم تاریخی به؛
تانیلم عصره دا اسکندر جیجا نبو .
- نالی -

او تاریخه درحق وفات سلیمان پاشا وجولوس احمدپاشایه .

مجموعه کتب خطی

(خدا وقتی که حظکا)

خدا وقتی که حظکا بنده ییک خوی بکا خوشنود
اهریکه دوره وه بوی دی به پیی خوی شاهد مقصود .

له هندسنانه وه شش مانیکری تاخاک کوردستان
خدا شیخ احمد هندسی روان کرد بوملا محمود .

ملا محمود زنگنه یعنی قطب دأرهی ارشاد
له دوری هرقدی هرپانک یا هودیب و یا معبود .

له پاش او ارشد ارلادی شیخ احمد لهجی دانیشته؛
یعنی وك ساسان جانشین حضرت داوود .

به رحمت جون اوان بابی سنه وه سر بخت اورحمان ،
خداات بم ای نتیجهی خادان احمد ومحمود .

نتیجه مقصده تالی و مقدم شرط تحصیلن ؛
 اوانهی بویه ایجاد کرد خدا تام بی موجود .
 امستش شیخ علی بالانشین اوج ارشاده ؛
 اویش وک باوک ویا پیری له زمردی اولیا مبدود .
 رضاش له و تسلا به بی بخشه یاربی که قط نابی
 کل بی خار و بحر بی بخار و آتش بی دود .

- شیخ رضا -

(برازا عزیزه کم)

روم کرده بزم خاص برازا عزیزه کم
 امشوبه صد تواضع و اخلاص و سرکزی .
 نوادیم له درز قایبوم خوی و تابعان
 دونیشتون دورزه له دورهی خلهی کنزی .

کوتیان تمی کراوه به مخصوصی قایبوان
 خوی کرد به تیره ترک و کوتی کیم بیلیر سزی .

پیم کوت منم فلاته کیم عامه شیخ رضام ؛
 بلمزمیسین خیس افسندی دیمک بزی ؟

وقتی کلام معامله زایم غرض چیه
 درحان کرامه پانسه وه اما به عاجزی .

- شیخ رضا -

(برخه نیری)

قومه کان به و زانه واحکمی له سر بحر و بزه ،

برخه نیری کر نه نیری هرکمی صاحب مره ،

دیم به کثریا دهی درم کرفی المثل شیر تره ؟

باقومیت و نزان ام همو شور و شره

کشت له سر بزنی شل و کاورری کرو برنجی لره

- شیخ رضا -

(هاتوته کوشی)

مکر نالین من هاتوته کوشی

که وا کردوبه ترک سرخپوشی .

بهار گلشن حسن و جماله

به سوخهی سوز و نیتای ساده پوشی .

خلات دلبری و شوخی که ده درا

له پاش یوسف مزین بو به دوشو .

فلک توش عاشقی وک من که امشو

خربک ناله و کربه و خرووشی .

مده و عظام له توبه ی عشق و اعظ

اگر صاحب کمال و عقل و هووشی .

له من بد تر دهی زاهد اکر توش

شراب دست محبوبی بنوشی .

غرض بو فوت (کوردی) بوکه فوتا

ایتر بوکی به نازو خود فروشی .

- کوردی -

(روح شيرينم نهات)

چيشتم امرو زهرمار و روح شيرينم نهات ؟
 زخم كوئتم هانم زان و مرهم برينم نهات .
 غم سري ليدام و يارم قط سريكي لي ندام ؟
 صبر و هوشم رر بوه غارتكر ديم نهات .
 دل ده سوتى چين به چين ده شيكته سريك و ك فتر ؟
 صاحب روى آتشين و زلف چين چينم نهات .
 من غم خوار دو غميش خون جگر مى خوارده وه
 بويه كرام چند به چند فرميسك خوبينم نهات
 ديده و ك هور بهازان خون ده كر ييق و صدای
 بيكئين غنجه نوسبزه برزينم نهات .
 كوى سرم چوكان محنت دايه برخوى راي رقاند ؟
 العجب بو شهسوار خانه زينم نهات .
 كوئتمه وقت نزع و غم خستوميه حال غم غم
 (كوردى) بيكس يوم له هيج لاني صدای شينم نهات .
 — كوردى —

(درون زامداره)

درون زامدار و دل غمكته بي تو ؟
 سرم كيترونم بي تينه بي تو .
 خوم بي هوشى به بر كم پلاسه ؟
 خورا كم خوينه شاديم نينه بي تو .
 جيگم سحر ياه و حشيم يار و هاودنك ؟
 درك فرش و كوچك بالينه بي تو .
 سرم سمطور و سينم چنك و دل دف ؟
 خفت يا ر و مقام نالينه بي تو .
 رقيب روئرش واشك ديده سوره ؟
 حيات تلخ و اجل شرينه بي تو .
 زمستان مبله كهى ياز برا كم
 بهاز عمرو دين هاوينه بي تو .
 اوامن بوم به شاو سلطان و والى
 نوخوا سا كا كه كيانى زينه بي تو ؟
 — كوردى —

(حساب نفحه زلفت)

حساب نفحه زلفت لکل مشک خطا تا کم ؛
خطا تا کم صبا شد اهدمه تشبیه وهامانا کم .

له درج سینهما تا کوهر یاد رخ تویی
ابر شعله ای اوا شب تا سحر میل چرانا کم .

له سحرای شوره زار عشق جانانه کیسا هیکم ؛
بهی باران انظاری ابد نشو و نما تا کم .

بزاتم کر له قبرا بوی دم تیفت له خاکم دی
هنده مرهم له دنیا زخم خونینیم دو انا کم .

له هجرانا سحر وقتی فنیافی السور چه زمت بی
لبر طاق بروی تورو به محراب دعا تا کم .

(خمار محنت دنیا)

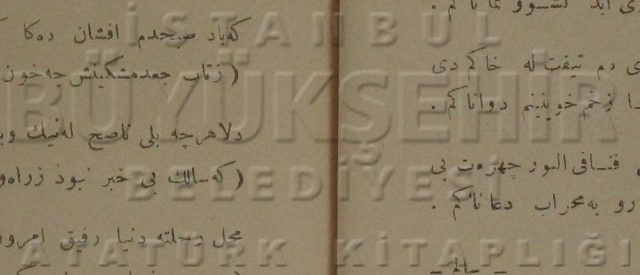
بدل کهن باله نشه یی خمار محنت دنیا ،
(الا یا ایها الساقی ادر کأسیاً وناولها .)

محبت زور به آشوبه به سهلی تی ممکن یاران ؛
(که عشق آسان نمود اول ولی افتاد مشکلهما)

که باد صیحه افشان ده کا کیه سوی بر چی
(زتاب جمدم مشکینش چه خون افتاد در دالها .)

دلا هر چه بلی لاصح له نیک وید به جی بینه
(که سلاک بی خبر نبود ز راه و رسم منزلها)

محل رسالت دنیا رفیق امروز و فردا به ؛
(چرس فریاد میدارد که بریندید محملها)

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır.

له ییم موج دریای اهل دل زاهد خبر دارین؛
(کجآدانند حال ما سبکباران ساحلها)

قصه‌ی من شهرهٔ تمامه تازه بی پوشم؛
(نهان‌کوی ماندان رازی گزوسازند محفلها)

وصال دلبره (سالم) معظمتر له هر مطلب ،
(متی ما تلقی من تها دعا دنیا و امهاها)

سالم

(غیغ و خال و اب و طره)

غیغ و خال و اب و طره یار
سابل و سیب و بنفشه و کلنار .

تاله لای یاره فرحنا که دلم .
جی‌ای که گزاره به بی فصل بهار .

کرچه آینه ده بی تیره له آه ،
آه آرایش به چهره یار .

و کسبکم له جنو نیازی عشق
بیتهدر مخلص و رسوا له قمار .

— سالم —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ

ATATÜRK KİTAPLIĞI

(نمردم من اگر اجماره بی تو)

نمردم من اگر اجماره بی تو
 نجم شرط بی هتا او خواره بی تو.
 درونم خالی په وک نی ده نالی؛
 هواریک چه پر هاواره بی تو.
 بناییم کویره هلنایی به روی کس؟
 مژم بک دلی بی بزماره بی تو.
 قسم به و شربت دیدار پاکت
 شرابم عین زهر ماره بی تو.
 له کن توخار و خس کلزاده بی من؛
 له کن من خرمن کل خاره بی تو.
 له لای من باوجود ناس واجناس
 کمی تیدانیه ام شلاره بی تو.
 هو روزی له تا و هجران امسال

تتمام مردن پیراره بی تو.
 هتا توم آشانابوی اشنابون
 امیسته موبه مو اغیاره بی تو.
 له حسرت قد سروت چاو (نالی)
 دوجوکه بلکه دو رو باره بی تو.

— نالی —

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(تشریف نو بهاره)

تشریف نو بهاره که عالم دکا نوی ؟
 دل چونکه مثل غنچه به بویه ده بشکوی .
 لم وعده خوشه دا کل وکچره تیکن ؟
 یکرنگ و متحد به دل اما به تن جوی .
 لم خوشی به که هیزم مطبخ سوز بوه
 ماوم عجب له دیده صوفی که ناروی .
 تیپ شکوفه خیمه هلاک اهر طرف ؟
 یاشاه نو بهاره هیلداوه هو ردوی .
 دنیا که کلکی بویه قربان اتوش وره
 طالب به کل به قیدی چیه کل کلی بوی .

تالی

(دارالملک بابان)

له فکرم دی سلیمانی که دارالملک بابان بو
 نه محکوم عجم نه خزه کینر آل سامان بو .
 لبرقایی سرا صفبان ده بست شیخ وملا وزاهد ؟
 مطاف کعبه بو از باب حاجت کرد سیوان بو .
 لبرطابور عسکر ری نبو بو مجلس یاشا ؟
 صدای موزیقه و تقاره تا ایوان کیوان بو .
 دریغ بو او زمانه او دمه ارعصره اوروزه
 که میدان جرید یازی له دشت کانی اسکان بو .
 به ضر به و جمله بی رغبتی تسخیر کردو تی هلاک ؟
 سلیمان زمان راست دوی باوک سلیمان بو .

عرب انکار فضل ایوه نامک افضلن اما ؛
صلاح الدین که دنیای کرت له زمره ی کورد بابان بو .

قبور پرله نور آل بابان پرله رحمت بی ؛
که باران کف احسانیار وک ابر نیسان بو .

که عبدالله پاشا لشکر والی سنه ی شمر کرد
رضا او اوقته عمری پنج وشش طفل دیستان بو .

- شیخ رضا -

(دل غمگین وچاو پر له کریان)

یار دل غمگین وچاو پر له کریانی دوی ؛
آری آری کل له باغان آو بارانی دوی .

هرکس روی نو ده بیتی خوی به قربانی ده کا ؛
چونکه ابروی تو هلال عیده قربانی دوی .

آو له چاو ام به خوردی و آ کر دل تا کور بتهوه ؛
ام تنوره هه بد به تاره آو طوفانی دوی .

عشق سلطانیکه هرکا رو له ویرانی بکا
آه سرد و اشک گرم و حرک بریانی دوی .

دوره له تو دل هنده بی آرام و بی حال که وتوه
ای مسیحایی نصر له و لیوانه درمانی دوی .

روم او از رد بو و کو پایز له داغ عجز تو ؛
عشق ایستا که له من سیل بهارانی دوی .

(حوشه بیکم هیه)

حوشه بیکم هیه به قدر ای ؛
روژ علاجی ده کم پیشو ده پی .
منفذ و درز آودزی هر چند
دهی کرم دهی وتم به دست و به پی .

شوکه هات دم ده کاته وه وک هار
وا درانم سکه و به من ده جی .

- شیخ رضا -

(ماینه کویت)

ماینه کویت جاران که ده تکوت روتی روت آهوه .
ایسته هستانی له سر آخور به یا هو یا هوه .

قط له یک قاصناق کمی جونادی و هشتالره ؛
سال دوازه می مانک سواری تا بم وهر ماندهوه .

کر به آوزنکی پراسوی امسر اوسر هسلدیری
هنده نابزوی بزانی ماره یاخو سردوه .

خاون پیشوتی نازانی که تاریخ و سنهی
چنده اما من له پیران قدیم بیستوه .

وقتی نادرشاه هجومی کرده سر اقلیم روم
تاده کوپا او له زک دای خروچی کردهوه .

- شیخ رضا -

(رفیق کونج محنت)

رفیق کونج محنت عاجزن هرشو له نالیم؛
 کربزان لبر ایشاو موج بحر اسریم -
 اگرچه روز وشو مشغول نغمه‌ی مطربم اما
 له غم خالی نیه سانی دله‌ی محزون و غمگیم -
 اگر ممکن بی وصالم که من مردم وصیت بی
 له باتی قوم و خویشانم له سر میت بکا سیم -
 شهید عشقم و ممشون و کفتم بومکن یاران؛
 گواه حشره بودعوی شهادت برك خونیم -
 له برده‌ی طاهری کرنی صدای واه عاشق یارم
 ایتر حاجت نیه بین ملا بو وعظ و تاقیم -
 عبت محبری ملائک دین ده برسن اعتقادام
 که قادر خوی دزانی من له سر کام مذهب و دیم -

(به غایت دلپریشانم)

فلک رحمی به حالکه به غایت دلپریشانم؛
 رهنده‌ی زید و مسکن دور له یار و قوم و خویشانم -
 ده لین مهمانپزیر و دانواز و صاحب اکرامی؛
 ده سا بوکیته و امن بی توا و درویش و مهمانم -
 چه منت کر نوازشت و تعارفکدی لکل منعم؛
 به من فرضه که روت و مستحق خیر واحسانم -
 عزیز و خوشه و دست کل عالم بوم امستیا که
 غریب و بیگس و تنهانشین کونج محرابم -
 لبر جور و جفای یاران نیه ناله و فغان من
 هلاک لوم و طغنه‌ی ناکس و خنده‌ی رقیبانم -
 اگر (محبری) ده برسن مذهب و بر و طریق من
 عزیز مولامه قادر بیرمه محموده سلطانم -

- محبری -

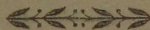
(امان مردم علاجی)

امان مردم علاجی ساله ری ی پشمبرا چاری ؟
 وصال یاقتل یانسکین لهسه بوم بکن کاری .
 وها سوناوم اصلا تاب فریادم نما ساده ،
 رفیقان نیوه سوتن ایوه نامرد عرضی هاواری .
 له کونج سینه دنک های وهوی دل دی بهجزونی ؟
 ویران بی نمدی ساتی لی نهی ناله ی برینداری .
 الای هرکس ده جم منم ده کن خوت بوچی رسوا کرد ؟
 دریغ کوا حالزانی ربی توشم بینی بیماری .
 لهزیر بار غما واشان صبرم ریشه وابستا که .
 فراق یار لبر آخر شری لیم بو به سر بازی .

صبا یاران مجلس کر هواله ی من بیرسن لیت
 بلی کیشایه میخانه دوچاو بیچوه عیاری .

درو یاقوت ده باری لهم کلام شیرین کوردی ؟
 دریغ کوا له دنیا دا قدر دانی خریداری ؟

- کوردی -

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(میرزا وره لیم لاده)

میرزا وره لیم لاده دست من و دامانت ؛
 این مه لیم نک یم یکدفعه به میدانت .
 تو قازی و من شاهین مقرینه به دورمه دا ؛
 نک حمله برم کبرکم چسکی له چیقلدانت .
 من طغزل و توصوه قصدم امه ته ناگاه ؛
 مخاب لبرت کبرکم درچی له عقب جانت .
 من شیرم و تو گاوی شراری و نازسی ؛
 چستن کم و بشکینم وک فی همو اسقانت .
 بو من قلمه زره بو تو سپره دسکا ؛
 بو مجر به بالهستم یک حر به له قلغانت .

(لطیف و سروقد وکل جینی)

لطیف و سروقد وکل جینی ؛
 حریف و دلفریب و دلشینی .
 لکل هر برترین شوخی جد کدی
 به هر آتی له حسنا به قری .
 خریک دلوژی دشمنانی ؛
 لکل یاران یکدل هر به کیفی .
 به جویری بی حسابا و لطف اندک ؛
 له صد لازهر و یک لانا کینی .
 ده کا تسخیر دله لعل لبوت ؛
 سلیمان حشمت و صاحب نکینی .
 — سالم —

نوك قلمم نیزه و لك نوك دروش تو ؟
 سوهاتزده به فكرم و لك كازن برانت .
 رنگینه هموشعرم و لك نقش تكلتوی زین ؟
 مضمونكشه فكرم و لك قلاپ درومانت .

— سلم —

او شعرانه درحق میرزا سسلیمان سراجیه .
 (شرح غم)

بیم رقم کم کرله شرح غم کمی
 ماتی ده کبری ضمیر عالی .

یتسه یادم هر سحرکه روی تو
 دی به سرروما له هرچاوم بی .

جاومن مخفی ده ریزی اشک سور ؟
 تانزانی درد دل ناخجری .
 تا به کی لم کاره کوتاهی ده کی ؟
 ای طیب درد کاری مرهمی .

بند دیو بختنه کاووس دل ؟
 ساه وصلت بونجانی رستی .

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(بابل طبع)

بابل طبع اواديسان نسا خوانی دهکا؟
نکته سنجی بذله کوی عنبر افسانی دهکا .

هرکمی اظهار دانائی بکات و مقصدی
خود پسندی بی یقین اظهار نادانی دهکا .

ضابطهی طبع نسوارة ادعای شاهی هیه؟
مختتم دیوانه دعوی تحت خاقانی دهکا .

شاهد فکرم که بینه جملوه گاه دابری
شاه خسرو روح شیرینی به قربانی دهکا .

نوک خامه‌ی من که بینه معنی آرایی کمال
خط به خط اظهار نقش و صورت آرایی دهکا .

بومن پرغم چه حاصل طرف باغ؟
خاصه کلاشت چمن بو بی غمی .

دیده نایینی به غیر از زلف یار؟
هر طرف وک حال سالم درهمی .

— سالم —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

خاطر يك شوخ و خوش و بی غم و جم جم هیه؟
ایسته بوزلف کسی مشق بریشانی ده کا .

اوکسه تحدیث نعمت بی مراد و مطلبی
مثل نالی امتثال امر بزدانی ده کا .

— نالی —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(جسته خستهی درد کرمام)

به هاوین جسته خستهی درد کرمام ؟

به زیستان دلشکستهی برد سرمام .

له هیلاهی زمیندا وک شتر مرغ

من قیدس آشیل بی مال و پرمام .

له قرب قاب قوسین دو ابروت

من اداچه دور و دریدر مام .

بلا کردان بالات بی اکر چوم ؟

فیدای هندوی خالت بی اکرمام .

له دارالمام تحصیل معارف

وگور نالی چه ول و بی خبر مام .

— نالی —

(فتوحات کاشفی)

بنواره نو بهار و فتوحات کاشفی .
 کازاری کرده وه له دمی غنچه پیکسی .
 هر دارو بردو هر یکی رنگ خلایبی .
 هر جود نو بهاره که عالم ده کا غنی .
 خارای سوزو - سوری بر کرده جبل
 دامینی ورد سوره که دستم به دانی .
 نرم هزاره قلفر اغساره دهر گل ؟
 صوفی برو به به درک تو له ایمه نی .
 دیسان له بکره برده کلچین و باغیان
 بلبل کساری کرت و دل غنچه راجنی .

- الی -

(دمت سایینه قربان)

که توی قبيله دمت سایینه قربان ؟
 له سر قبيله دلم مشکینه قربان .
 وره بنواره دو دست حتاییم ؟
 ختایی چه هو خو خوینسه قربان .
 شقه که غیر حب توی تیدانی ؟
 به دست خوت دلم در پینسه قربان .
 ابو خلتی خلاتجشان رچی ؟
 خلات من هو هر جوینسه قربان .
 و سوری چاره کانت نانویی ؟
 به نالی فتنه بس بنوینسه قربان .

- الی -

(عشرت جاف)

خزمینه مدن نخبه اکل عشرت جافا ؛
 میر واله پخی جا که به کثر قله قافا .
 کی بی له دلیران عشایر که پخوبی .
 وک تیر اجیل نوك رم جافی به نافا ؟
 خوزریز وشکر بیز وتو مند وعد وینده ،
 کامیان کنه وک شیره له میدان مصافا .
 چونکر-نن ورد ودرشتیان هموچنکین ؛
 می ساریه نشئی چه له دردا چه له صافا .
 وای غم و پروا ده چنبه عرصه هیجا
 تونچی اسر دوشک بوکی له زفافا .
 یانون الی الحرب صفاراً وکباراً ؛

یسعون الی الحرب ثقلاً و خفافاً .

عثمان بکیان میره که او وقتی بلی دهی
 دینه حولان هروکو حاجی له طوفا .

خواهم زخدا آنکه شود دشمن جاهش
 توتله له دسا دس له ملا مل له طسافا .

لطفی بکه بانسیخ رضا بیتوه کفتار
 حیفه برزی تیغ مجوهر له غلافا .

— شیخ رضا —

(استریک روت وقوت)

میر به صدنت هانردی استریک روت وقوت ؛
 چواربلی سست و سقپ اندامی هر وک عنکبوت .
 خاونی آلیسکی نالیم پی نداوه مطلقا ؛
 داوی پی اما وکریستومه قوت لایموت .

یشتی ریش و شانی زامدار وجدو بو ناعلاج
 چند قروشیکم هو بوم دا به نوت و عزروت .

سید فتاح مهترم روزی به حجت لئی نوی ،
 کلکی درهیناله بن انجابه عالم گوی ی بزوت .

کرچه ناتوانی بیروی هند لروکم قوتیه ؛
 دنکه جریبکی نشان دهی تا قیامت دی له دوت .

پوش له لای حلوایه حتی کرپلوشی چسک کوی
 پای دده لولی ددها قوتی ددها وک زیره حوت .

کر قلوبی ام اجنه ی نیره چار نا کروی بکر
 شیخ رفای علاجیکا به اسمای جاجلوت .
 صلحت وایه هتا بخوار دووم پی نیرموه ؛
 زور ده ترسم دفعه پی قوتم بدا نکا به قوت .
 - شیخ رضا -

İSTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کله شیر)

کله شیری به رضا لازمه کرما شسانی ؛
زیرک وچابک ودمکرم ودر و شرانی .

کله شیری که قپی کرت له بنا کوی ی کله شیر
پر بدم بی بچری هروک سک هورامانی .

کله شیری که اگر شیر نری پته مصاف
رای رفینی به شقی مثل کرتالانی .

به دریزی وکو مولان بکه کدی میربیات
به جسامت وکو کویخازله کدی بیانی .

ای تقیزاده بنیره کله شیریک وها ؛
بورضا کدی سکه کدی قاپیه کدی کلانی .

- شیخ رضا -

(بریندار خدنگ چاوتوم)

چاوه کهم خومن بریندار خدنگ چاوتوم ؛
زار و بیمار و گرفتار کمنسد داوتوم .

ویل و سرکردان و خوار و عاجز و آشفته حال ،
دل به تالانچوی - پای کاکول تیک آلاوتوم .

کرده برسی داد و کریان و فغانت بوچیسه ،
راسته غلایز مرده نیم اما جگر سوناوتوم .

صدکه تو فکر اسیر خوت نیه اما امن
خواهده زانی خوکه روز بی خورد و شوی خاوتوم .

من لبر پیری قدم خم نبوه کرباور ده کدی ؛
قد خجیده ی فرقت بالای وک لاولاوتوم .

(به قربان سرت یم)

جاناورده ام جزئه باقربان سرت یم ؛
 بو تیر قضا ی چاو حسودان سرت یم .

شادن له تمانسا و نظرت محرم وانگار ؛
 مروت نیه تنها هر امن در بدنت یم .

رضیم بدتم هر وکو خاک بر پیت بی ؛
 شاید کله ری مدرسه دا ره کدورت یم .

توبه و دورخ خوتوبه شاها وکو فرضه ؛
 دایم که له پیش اسپه که تا وک نفرت یم .

ارخشمه وگر لطفه به هجری نظری که ؛
 قربان غضب کرن وکوشه ی نظرت یم .

- هجری -

قاتل من کس نیه بوخسان ناحق بوچ بکم ؟
 من نهید خنجر مژگان نازه ساوتوم .

هر کسی عبید و مرید مرشدیکه سا امن ؛
 هر وکو هجری مرید و جانفدای هاو ناوتوم .

- هجری -

ISTANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(ہاوارچہ مظلوم)

بدست ام چرخ کچر فٹارہ وہ ہاوارچہ مظلوم ؟

چہ مالوریاں ورنجورم چہ مہموم چہ مہموم ؟

نہیں ممکن لہ دلدا ذرہ شادی چہ خاکی کم ؟

مگر روز ازل غم بو بہ روزی و رزق مقسوم .

لہ مکتوب زمانہ کرچہ زور وقتہ نظر بزم

نیو حرفی بہ غیر محنت و داسردی مفہوم .

علاومی درد دنیایی لہ لایکیکہ وہ خدین

کرفتار رقیب شوم و بدر کردار و مذموم .

ہتسا دمہرم بلا مشغول آہ و شین و زلاری ہم

کہ دنیا وای طالع وای دشمن وای مدہم .

(نکتہ ہی دمی)

نکتہ ہی دمی مخفی لہ فلاطون خیالہ ؟

سریکہ بہ صد فلسفی ایضاحی مجالہ .

من سطحی ام علمہ مہ لہ و وقتہ وہ قربان ؟

نوخیز خطت حاشیہ فن جمالہ .

یروانہ صفت دل بہ چرای عارض یاکت

سر باخته و سوختہ بی پرو بالہ .

سرمست و بریندار مژہ وچاو خسارہ ؟

ماتزده ووشیفته پرچم وخالہ .

آہی کہ غلام وخدم حضرت یاری ؟

نالی بخرہ کویتہ وہ وک حلقہ لہ نالہ .

- آہی -

(خدا هلنا کری)

خدا هلنا کری چارم ائنده شیت و شیدایم ؛
 له مابین خلافتدا وها مهتوک ورسوا ایم .
 کلی دقمه . دلیم بیم دل بکورم . خوم لهوی لادم ؛
 له دوری دا خریک ماوم . بلا و اچا که بکرام .
 چه انصافیکه ای نی قامت و غنچه ذهان و شوخ
 و کو بلبل همیشه هر به هاوار و به غوغایم ؟
 هتا که ی ساز قوم بخت دوریت بچیزم من ؛
 به شیتی ویل و سرکردان دشت و کیو و صحابیم .
 ده بی آهی له جژن و وصل دلبردا به قربان
 قد باریک و لیسو آل و چاو مست و شهلایم

- آهی -

(احمد پاشا)

امه سه روزمه که حیران و پریشان ده کریم .
 کیم هیسه غیر ولی نعمت فرخنده تبار ؛
 یعنی همنام بی حضرت احمد پاشا
 فخر دین کان جیسا بحر کرم کوه وقار .
 مدحی احسانی بکم حلمی بکم عدلی بکم ؛
 به خدا خارجه اوصاف حمیدی له شمار .
 طبع حواد کریمی ، و کوقا آنی دهلی ،
 زر به قطار همی بخشد و اشتر به قطار .
 کف زر بخشی که وا منبع در و کهره
 مثل بجزیرکه که نه ساحلی بیت ونه کنسار .

تافلک دوره بدات و بکری شمس و قر
 تا وکو دین وده چی بیت و بیچی لیل و نهار
 به مرادی بکری شمس و قر چرخ فلک ؛
 ظفر و فتح قرین ، بخت معین ، طالع یار .
 - شیخ رضا -

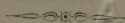
(نوتنه کئی پیشمه)

نوکنظری درحق من ایسته که اغا ؛
 من ماوه هوای صحبت تومهرله دعاغا .
 بو نوتنه کئی پیشمه و شاور و شیتنه
 شیت بوم و نهات وقته دلم درچی له داغا .

ری ی نوتنه که باجکیری اکر زورده ده فرموی
 ری ی خاصه به شوخالی به بابی به بلاغا .

- شیخ رضا -

(پیشمه) (شاور) (شیتنه) . امانه اسم دهاتن .
 (خاتمه) اسم نه ره .

STANBUL
 BÜYÜKŞEHİR
 BELEDİYESİ
 ATATÜRK KİTAPLIĞI

(ده کم شین)

له هجران کل سورم ده کم شین ؟
ده ریزم دمبدم فرمیدت خوینین .

له بازار غم عشق کلیدا
تلف بومایه عمر و متای دین .

بلیسهی آکر کورهی دروتم
ده پیکه قرص ماه و عقده پروین .

همو عالم له مالهی من به تنک هات ؟
لبو بختم ده تیرن لمن و نفرین .

وها دردم کران و سخته ، بومن
فلک ده کری لائک دینه نالین .

- خسته - (؟)

(مایه کهی کویخا علی)

کی چوزانی کوجلهی سمعی شکاوه یا ملی :
واله حال حالولادا مایه کهی کویخا علی .

چوم بزاتم مایه یاخو مردوه و قوی که دیم :
شاه ماری سسته نابزوی رک قاچ و قوی .

دام به سر خودما کوتم واحسرتا بوماینه کویت ؟
دک به میراتم کوی دسبند و هوسار و جلی .

نبض و قاروروی اکر صد خار نیشا کا حکیم
دردی نازانی چیه حتی نکا بین سلی .

- شیخ رضا -

(دل له محنت کبله)

۱

دل له محنت کبله ریم کن باله غم درچم له شار ،
امرو روژ بکه له جمع مردمان بکرم کنسار ؛
دسته اژنو دانیشم بیچاره وزار و تزار ؛
موسم عیادت وما نومید از دیدار یار ؛
عالی درعیش و نوش وما و چشم اشکبار .

۲

ای رفیقان بین به مردی چار ام بیچاره کن ؛
غریق لجهی ژرف و دردم الم دمه سرتابدن ؛
نو نهال شادمانیم بو نجی ساریشه کن ؛
هرکمی بایار درکشت کلاستان است ومن
زاشک سرخم شد کنسار از داغ هجران لاچار .

۳

ام جهانه خله بو مردم ولی بو من سقور ؟
عمر شیرینم به تلخی چو لبر طول سفر ؛
قط له مدهی عمر خومدا هفته بی نمدی حضر ؛
سینه سوزان دلفروزان کوچه کوچه در به در ؛
کس مبادا همچو من آواره از دار و دیار .

۴

لهو دمه تاحال له داو دوریا کوتومه بنسد ؛
نیمه فارغ بیم به آنی قسط له آفات و کزند ؛
روژ وشو مشغول ام ذکریم به آواز بلند ؛
بی نوا و دل پراز خلا و غریب و دردمند ،
دست بر دل سربیمزانو چشم دره دلفکار .

۵

دیشه گویم دایم به زاری ناله محزون دل ؛
 بی قراری واضطرابه سال ومه قاتون دل ؛
 دایمی کاخ مراد و تیکشکا استون دل ؛
 بکریه جویی شد زهر چشم روان از خون دل ؛
 عاقبت کردم دوا داغ فراق سر چنار .

۶

کس بی سالم له دنیا دا و کومن توش درد ؛
 بی نوا کوتومه غربت ناتوان و رنگ زرد ؛
 شعر مولانا ده خونیم هلاک کیشم آه سرد ؛
 خالد کریمی دیوانه و سحر آورد ؛
 توکیسا و کابل و غزنین و خاک قندهار .

- مولانا خالد - سالم

(حارث)

۱
 ای حارث اگر دولت وجه و حشمت بو ،
 در و کهر و اولؤل و اعل و درمت بو ،
 خوبان سیه مو و پری رو حرمت بو ،
 هر چند که عمر خضر و جام جنت بو ،
 چونکه املت زوره چه عمریک کت بو ؛

۲

گاهی به دعا رو ده که به قبله حاجات ،
 گاهی له رعیت ده بی به مرک مفاعات ؛
 ما که ای له دلا قیط به اید فکر مکافات ؛
 ای جامع دنیا و قیامت به خیالات
 او روزه که زویی نه اوت بو نه امت بو .

۳

ای منکر افسرده ظالم دل وید ذات ،
 وهی زاهد باطن بد وظاهر به عبادات ،
 بی تربیت مرشد و بی طی مقامات ،
 دویی چه بوده تدا به زبان لاف کرامات ؟
 امر و ندمت بو نه دمت نه دمت بو .

۴

اول فرحی دا فلك آخر غمی هینا ؛
 کم بوله دهن خنده و دل مانی هینا ؛
 باقل دم مرکه که هتاست کمی هینا ؛
 عمرت نفسیکی که همو عالی هینا ؛
 بمره له غمیدا که همو صرف غمت بو .

- نالی -

(قربان توز ریگتم)

قربان توز ریگتم ای باد خوشمروور ؛
 ای بیک شاره زاله همو شار شاره زور ،
 ای لطفه کهت خفی وهوا خواه وهمدم ،
 وهی سروه کهت بشارت سرکوشه حضور ،
 سوتا رواق خانه صبرم درو درون ؛
 نهی ماوه غیر کوشه ذکریک یا صبور .

هم همعنان آهم وهم همکاب اشک
 رحمی بام آه و اشکه بکه هسته بی تصور .
 وک آهه کهم دوان به هتاخاک کوی یار ؛
 وک اشکه کهم روان به هتا آو پرد سور .
 بهو آوه خوت بشو له کدورات سر زمین ؛
 شادین به وصل بیکدی که توی طاهر او طهور .

اجماعاً مویسته تاده کی به عین سر چنار ؟
 اویک خوش که پرله چنار وکل وچنور ؟
 چشمیکه مثل خور که له صدجی به روشنی .
 فوران نور صافه له سر برد وک بلور .
 یا عکس آسمانه له آویندها کهوا
 استیرم کانی راده کشتی وک شهاب نور .
 یا چشمه سار خاطر پر فیض عارفه
 ینبوع نوری داده رژی له کیو طور .
 ده مکوت که چاو خومه اکر بکره جوی اشک
 نبوایه تیژو بی نمر وکرم و سوسور و سوسور .
 داخل بی به غیر سارای خاک و خورل
 حتی نکلی به شار استلیمانیا عبور .

یعنی ریاض روضه که تیسدایی چند دی
 مشکین دمی به کا کل غلمان وزلف حور .
 سیری بکه له برد و له دار محله کان ؟
 دوری بده به پرسش و تفتیش خوار و زور .
 داخو درونی شق نبوو به سرد شقام ؟
 پیرو فتاده تن نبوو دار پیر مصور ؟
 آستهش به برك و باره علمدار شیخ اباسی ؟
 یا بی نواو برکه کراو به شخص عبور ؟
 آیا به جمع و دائره به دور کانی با ؟
 یاخو بووه به تفرقه شورش نشور ؟
 سیوان نظیر کنبد کیوانه سبز و صاف ؟
 یاخو بووه به دائره انجم قبور ؟

ایستهش سرشک عشقی هیه شیو آودار ؟
یاخو بووه به صوفی و شک له حق به دور ؟
داخو درونی صافه کوره ی ماوه تانجه رو ؟
یاخو اسیر خاکه به لیلی دهکا عبور ؟
سیر یک خوش له جیمن ناو خانقا بکه ؟
آیا ربیع آهوه یا چار - تور ؟
سبزه له دور کل تره وک خط روی یار ؟
یاپوش و سکی زوره و کوریش کا که سور ؟
قلبی منوره له حییدان ناز دار ؟
یاوک سقر بره له رقیبان لند هور ؟
دسبندیانه دین و ده جن سزور و نارون ؟
یا حلقه بانه صوفی ملخوار و منده بور ؟

میلی بکه له سبزه درختان مدسه
اوراقیان مقدمه شینه یانه سور ؟
حوض پری که نایب دیدی منه لوی
لیلاوی دانهاتووه وک سبل شیوه سور ؟
چای بخه له سبزه سیراب دائره
جی ی جلوه کا جاوه کهمه زمه یانه زور ؟
ایستهش کنار حوشه که جی ی بازو کوشکه ؟
یاری ی تیدایه یا بووته معرض نفور ؟
تو خدا فضای دشت فقیان امیسته کاش
محشر مثاله یا بووته چول سلام و تور ؟
واصل بکه عبیر سلام به حجره کهم ؟
چی ماوه چی علوه له هیوان و طاق و زور ؟

زارم و گو خلال وضعیفم و گو خیال ؟
 آیا ده کومه زار و به دلدا ده کم خطور ؟
 آیا مقام رخصته لهم پینه بیوه ؟
 یا مصلحت توقفه تا یوم نفخ صور ؟
 حالی بکه به خفیه که ای دار سنکندل
 نالی له شوق تویه ده نیری سلام دور .

— نالی —

(جواب)

جانم فدای سروه کت ای باده که ای - حجر ؟
 ای پیک مستور له همو راه پر خطر .
 ای سروه ای جمال مآسای دلبران
 شانه زنی به کاکل تورکان سیمبر .
 که ای دیته خنده غنچه دمی بی وزیدنت ؟
 کر نوبخی درخت چین تا کری نمر .
 احسان کن جمیع نباتات علمی ؟
 رعنا کشتی له تربیت قامت شجر .
 محنت اوند زوره دلم هنده تنک بووه :
 دود هتاسه سحر م هوری کرته بر .

همت که چابکانه به اجرای مطلبم ؛
 لیره برو و کوه که لوی هاتی وک تتر .
 بوملک شامه نامه من سوی نالی به ؛
 هر حرف او له وضع ولایت ددا خبر .
 پرسویه ظاهرا له رفیقان یکجهت ؛
 احوال اصل شهر و محبانی سر به سر .
 سیوان پرله شخص ستمیده خوار و ذور ؛
 هر قبر پر غمناکه له هر لا ده کم نظر .
 احواضه پر ده بو که و کو چاوه کان تو ؛
 تغییره آوی وک دل مردان بی خبر .
 سوتا دلم به حالت جویار سر چنار ؛
 لیلوه چشمه ساری و کو چاو بی بصر .

زستان اولین بو درا برک شیخ ایاں ؛
 ایام ارنده شومه له نخصینس ددا ضرر .
 وک پیر ساحورده خمی دار پیر مصور ؛
 مشغول لغزشه همه جایای تا به سر .
 وک چاو بی غمناکه همو شیو آودار ؛
 بس مشکله له چشمه اوقطره بیتدر .
 امر و فضای بازیگهی جای رهنه ؛
 له و دشته دی له غیبه وه آواز الحذر .
 سربانی پر له کتردم و دیواری پر له مار ؛
 کولانی پر له رهن و صحرای پر خطر .
 دل نایلی بلیم چیه سامان حجره کت ؛
 هر نار عنکبوته به هر لا ده کم نظر .

نای صداله پنجره کھی جز فغان جغد ؛
غیراز شقام مور نیہ شوین پی کززر .

تو خدا بلی بہ حضرت نالی دخیلی ہم ؛
ہم نوعہ قط نکا بہ ۔ ایابیا کززر .

۔الم صفت لہ بیک۔ بیا بابی ہلاک ؛
من کردم اونکا لہ غما خوین خور ہدر .

۔الم۔

(شکوای حال)

آوارہ خاک وطن وسیر وصفا خوم ؛
یامال غم غربت وصد درد و بلا خوم .

بی یار و دیار وحشی و مجنون بیابان ،
مہجوز صفای مجلس ارباب وفاخوم .

سیر کشتہ صحرای خوی وساحۂ سلماش ،
رسوای عجم مسخرہ شاہ وکدا خوم .

ام طالہ نحسہ مفی خستوتہ فلاکت ؛
آشفقہ دست ستم بخت سیا خوم .

مکتوبہ مدتہ ناو طاقم جندرمہ خدامرک ،
دوچار ہزار درد سرو قہر و سزا خوم .

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
TATÜRK KİTAPLIĞI

سوردانه عرق خو اردنه که ریکه مپرسه
سرسام هزار هلهله و رقص و سما خوم .

روزی که سفر بی و کوسک عرق قوراوم؛
وقت حضریش توش هزار درد و هاخوم .

روزی خبر حرب و دمی مژده صاحجه؛
افتاده له ناو دغدغه خوف و رجا خوم .

بی مکن و بی چادر و یاغمو رلغ و یا تاغ،
عریان و پریشان به مثل کورک چیا خوم .

باران و قور و دهشت سرماش به هر جا،
پامال دس شدت بفر و رشه با خوم .

خوبکسمد و خپله جور، ساور و گوشت کا،
آوساندی زکم عین و کورشکته کلخوم .

دومانک ده بی تمدیوه صفای بزم پلاواغ؛
درتاچی له دل هر به امید و به تما خوم .

بوسی و رش و روت چلمکن و بی پاره و توتن،
حسر تکش دو قوم جگره و بیاله بی چاخوم .

وا دام درووه پینه له سر جاکت و شلوار
کوراوه سر و صورت من و کجله کلخوم .

نایبی طراوت له رک عمر و حیاسم؛
الحق و کور توی قوجه به بی برک و نواخوم .

توک سروریشم له غما بوز و دریز بو؛
بم وضعیت ریشه وه و ک خواجه خناخوم .

کافر بزه بی دیتسه وه بم حاله پشیوه؛
وادن به در و قور به سر و نوش بلاخوم .

بوشار سلجانی به فریاد و فغانم ؛
دائم له خیال و غم تبدیل هوا خوم .

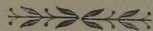
بی شب، لبر درد و غم و قهر و سزات
محرورم ثواب و سرف و خیر دعا خوم .

بی طاقت و بی وسعت و حیران و پریشان ،
هر منتظر لطف نبی فیض خدا خوم .

شعرم و کوه طبعم که پریشان و خرابه
محبوب و سرافکننده جمع شعرا خوم .

عارف اثر مرحمت و لطف خدایه
بوی نفعت دین و وطن جان به فداخوم .

عارف

(کلکوی تازوی لیل)

آرو شم وه سیر کلکوی تازوی لیل ؛
نه پایهی مزار او لیل پر میل ،
چه دیدم وارن اسرینان چون سیل .

شم وه سرینش به ودلهی پر جوش ؛
سنتک مزارش کرتیم نه آغوش .

داتم ای دلسوز قیس پوست نکول ؛
مبارکت بو یانهی تنهای چول .

کری نار عشق دوری بالای تو
کاری یم کردن ای تمام نو .

نه نوم روز آرام نه شو خاوم ؛
چون چم کل کران کلار او من .

ISTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
TÜRK KİTAPLIĞI

جاو - اووه کردش ای جرخ چپ کرد
من و تو و زور چه هم جیسا کرد؟

تو بردن و خلك سیای تنك و تار؟
من مام پهی عذاب حفای روزگار .

هر رو چون مجنون خاطر چه غم کیل ،
هر لیل لیلمن نه مردی دجیل .

شوان تا و رو شین و رورومن؟
کشت پزارایی تنهایی تومن .

ستارم شومن بختم لیویان؟
چون آهوی تنها سریم شیویان .

یه حال متن شای وفا واران؟
همراز توکین صبا تا ابواران

له حیاتی باهر قیس غمکینت ،
کام تنك سببا شو چه بالینت؟

-- پهی چیش -- موی دیدم تارنبو ،
زنده کی چه لام زهر مار نبو؟

او دیدی مخمور آهو بینر تو ،
او زلف قطران شر انکیز تو ،

وه مودای چیل چنك توتانات مکرد ،
ایسته بشیون چون ریجانهی مرد .

الحاصل هر چند شین و زاریم کرد ،
نه پای فیر لیل بی قراریم کرد ،

نه دای جوام نه ذره دنك کرد؟
انحزار بلدیم چه کردون وه برد .

خاك و دست زور زنجيرم كردن ؛

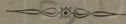
ياد همرازن چه بادم بردن .

هنده خاك وسنگ و جستم بادن ،

نه جاگه‌ی جواب نه‌رای گفتارن .

- محمد آغا -

ام‌زاده بدر بند فقره بی‌شمه ره . لهجه‌ی کورد
ایرانی هیه . نه‌دوار و نه‌ع‌هذا له‌شعردا وله‌تصویر
حیاتدا - صاحب اقتدار بووه .

ATATÜRK KİTAPLIĞI

دیسان هم چه نووتم ای دل‌سوز

حکیم زمان درد مجنون‌سوز

هام نسرینت زار زار منالام ؛

خاک یانه‌ی نوت وه چم مه‌مالام .

نو هیچ‌نیت و تنگ شین وزاری من ؛

حسره آه وناله‌ی بی‌قراری من .

په‌ی چیش مبل ویم جهلات کم بین ؟

مرعه‌هد و پیمان چه یادت شین ؟

دیم دینکی آما نه‌توی خاکه وه ؛

نهو یانه‌ی تار بک حسرت‌نسا که وه ،

آما نه‌کوشیم چون راز جازان ،

واتش ای مجنون وبل کوه‌ساران

(پیر پاك چه كرد)

پیر پاك چه كرد خاك نا-هوتی !

متر لمکی سررز سر ماگوتی !

متصف به وصف شانی و صفائی !

مشرف به فیض تجلای ذاتی !

نامهی روح افزای شیرینت یادا ؟

دل وه مرهمك دو دیدش ساوا .

توی درون چه نور صفا داپرداخ ؟

بوی آشناییم دا نه روی دماغ .

ار وه بیگانه ور دوستم زانی

تو حساوه نی وه هر چیم وانی .

ور راضی وه یاد خستهی دلگیری

یا شبیخ تو داتم نقش ضمیری .

خلاصهی كلام نور دیده ودل !

دزای ایش و نیش زامان بی حاصل !

سوزی حیاتم رستهی وفای تون

ار وفات نبو حیاتم چه کون

- مولوی -

امه جوابه بو جناب عالی سراج الدین شیخ عثمان طویله .

İSTANBUL
RUMÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کی عادت کردن)

یا خلیل دخیل کی عادت کردن ؟
توشه وه در مال کریمان بردن .

مهمان خریو کر مسرای تون ؟
محتاج وه ریزمی سفره وخوان تون .

هرکس شفیی پهی ویش آوردن .
من خجالتم وه شفیع کردن .

پور چه تقصیر چه بر انصافی ؟
من رو زردی ویم کافین کافی .

- مولوی -

(منتیجات متفرقه)

خوشتره عذر کنهکاران له صد ذکر ریا ؟
ام به نرمی عفوه عفوه ، اوبه توندی عف عفوه .

خادمی مخدومی به ماقولی ناماقولی به ؟
لهم دره آصف سلیمان و سلیمان آصفه .
- نالی -

§

الا ای نفس بوم آسا هتا کی حرص و برانه ؟
لکل ام عشقبازانه برو بازاره آزانه .

بلا بو کونده بوبی وقف مشك ومار کندوبی .
خطبره و کونج و برانه ، زخیره و کنج کاشانه .

- نالی -

سهم و نصیب اصلی به بحث آیام و گل نیه ؛
توتّه خرج سوتنه مودنه ماچ لب دهکا .

- نالی -

§

ای ساکن ریاض مدینه ی منوره !
رحمی بکه ؛ بفر مو مدینه ی منوره .

- نالی -

§

دل دهلی سیر چن خوشه جوانی نام ؛
مدتیکه له قفسه دایه عذابی نام .

محاسبیک چن و بلبل و بزم کل و مل
به رومد مدرسه و درس و کنای نام .

- نالی -

کل به دم باد سباوه پیکنی بلبل فری ؛
یعنی عاشق لازمه دور بی له یار بی وفا .

- نالی -

§

ای که روزرد مدینه و روسیاه مکه خوم .
در کراو و در بهدر یارب دخیل عهو توم .

دفتر اعمال من بی قطره بییک رحمت
که ی به صد زمزم سیاهی نقطه بیکی داده شوم .

- نالی -

§

احول تفرقه نظر تقویت سبب دهکا ؛
عارف حکمت آشنا لهم قصه به ادب دهکا .

له شکنج شکنج زلف او بی وعده مرغ دل
ده نالینی و کو بلبل له صبح کاذب شودا .

- نالی -

§

نیسه دخلم له شانامه و مصافی غیر ام نکته
که کشتهی بسند تویه هر کسی آزاد و آزایی .

فدای تشریف ریگت بی خراجات خزینهی دل
نشار خاک بر پیت بی له چاوما قطره مایی .

- نالی -

§

هتاسم زلفه کوی لادا و میلیکی نکرد چاوی ؟

نسیم انکوت و شو رابورد و زکس هرله خودایه .

§

هر وقت دعایه داخو کوی بی
به تیریکم شهید کربلا کوی .

کله ناکم اونلهی دنکه خوب
اگر کلهی سریشم پرله کا کوی .

- نالی -

§

شو بوی سر سنبل زلفت له سری داه ؟
ایسته ش سره کم مسسه لبر نشنه شو بوس .

- نالی -

§

به پاریک ناموی درمان له نشهی چاوی به علت ؟
بو پولیک ناکرم عنبر لکل زلف اوه شودا .

له دوری تو به ای خورشید پر تو بخش شو کردان
که نالی واله حالات محاق مام نو دایه .

- نالی -

§

که جیش غم هجومی کرد نظام عمر من تیکچو ؟
ایتر ممکن نیه آسایش حال پریشام .

بنای برج بدن رو خابه کوله ی حادثات امرو ،
تمأ قوت له از نومدا برا پشتم شکا شام .

- امین فبضی -

§

تو بیاض لای ملت شعر سیاهی بیته سر ؟
احتیاجکت نیه ایتر به شعر بی اثر .

ای فرینته ی عالم حسن و به محبوبی شمیر
شبهه تو نا ممکنه بی بی بی نوع بشر .

- هی -

§

کاری پیم کردن محرومی ی رازت
نکردن وه دل نیم نکای نازت .

- ضیاء الدین مولانا خالد -

§

دوینی قطره خونین بویت و صبحینی کف خاکی ؟
بی آدم کبری کر کر بی بوچ هنده بی باکی ؟

- شیخ رضا -

§

سروونی چین که لیکل قامت تو بینه نبرد ؟
شکری خوار دوه نی سرو سری داوه له برد .

- شیخ رضا -

ISTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

تو هتسه تیغ دبان ومن همه تیغ زبان ؛
 فرق ام دو تیغه هر وک آسمان وریسمان .

- شیخ رسا -

§

که ت: تریف سرفی هات امین فیضی به میوانی
 له عهده ی شگری در ناچم مکر خوم کم به قربانی .

- شیخ رضا -

§

که من نخل مرادم بی ثمر بی ،
 به من چه باغ عالم جمله بر بی .

سالم -

§

مرادم حال خومه کر حدیث شور بلبل کم ؛
 اشاره ی روی تو به کر بیان نازکی ی کل کم .

ابد آشفته خاطر بچ له هجرانا هتا ده مرهم
 اگری زلف مشکینت له باغامیل سنبل کم .

- سالم -

§

کر رفیقت یار صادق بی چه باک ریخته ؛
 کر کس بد خون لکلدابا جهنم جیکه نه .
 - امین فیضی -

§

وکویک دیتسه برکوی ی پیساو احق
 صنفیر بلبل و آواز لقلق .

- ؟ -

§

زمنه می شادیم برشی نه افلاک ؛
 موانات آبی انا ارسلناک .

- حسن کنوش -

§

ATATÜRK KİTAPLARI

§

جاوه گم دوینی له باغاکل به عشوہ خوی نواند؛
نک نمک کبیریم به مرک توقسم هیچ نم دواند .

- حریق؟ -

§

آتو ذم ده کهی مدحت ده کم من؛
جزای قول درو با هر درو بی .

- مالی -

§

یاخدا اوکیوه هلکنی له بن؛
بالکرو درکوی نور دیدهی من .

ATATÜRK KİTAPLIĞI

بازخم خدنگ مژی مه پیکر
ننگن پانیان وه سحرای محشر .

- مولانا خالد -

مکر وتی مراد من به جی بی
خرنگدی یاوهی ریوخچی بی .

- ؟ -

§

یارب به حاجت کشت شو بیداران
یا طاعت یا مرک یا وصل یاران .

- ؟ -

§

چه برشهی شوم نتوی برده وه؛
نرکس مس مس سیم ولاو کرده وه .

فریاد چه - موی ارض چاره ی من ؟
هر - سوزی مراد من نادیارن .
داد چه - هوای بد بدستاره ی من ؟
هر نوکلاله ی من نی وارن .
- مولوی -

§

- سوزی خاك باك یارن ها مفرد
فرما و فرش بزم ویمان رد .
کو - سوزی ایچ نه کام هردی بو ؟
وه فرش مجلس کام همامردی بو
- مولوی -

§

دلا را که کت خیلی ناریکن ؟
برده کت سختن بکچار ناریکن .

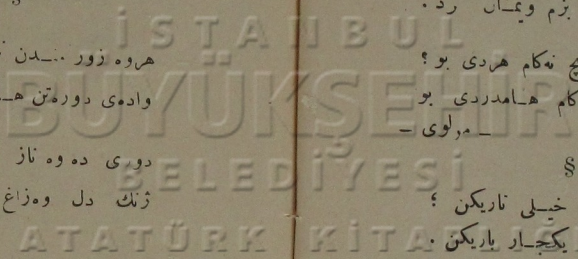
کورد
چوله چرای پری ویت سازدر ؟
وه قد توانای ویت بارینسدی کر .
ارکنه رای را ت برده نت چه ویر
شوین پای کردار هاهامفردان هورکیر .

- مولوی -

§

هر وه زور نیدن نیم نفس باقی ؟
واده ی دورتن همام هی ساقی .
دوری ده وه ناز بی پیاله وه .
ژنک دل وه زاغ می بمالوه .

- مولوی -

§

کل خجبل حه روی نازک طرزتون ؟
عصره حلقه گوش بالای برزتون.

- مولوی -

§

چین گفتن جه روی پیشانی چون سیم ؟
چون زنجیره ای او وه شنوی نسیم .

- مولوی -

§

مقدمه ای غم نالیش مزاقن ؟
دک وه خیر نیی واده ای فرقن .

- مولوی -

آخر سفرن را خیلی دورن ؟
متزل بی پایان توشه ضرورن .

- مولوی -

§

کل چون روی آزر تراکت پوشان ؟
وفر اوان چون سیل دیده ای من جوشان :

- مولوی -

§

شاخه ای شطاوان بوی عطر شو بو
خیمه ای کلانلان جه دامان کو .

- مولوی -

§

ک کو کلانلان چم بستن نه کو ،
انتظار پی دین بژن وبالات نو .

- مولوی -

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

تشریف ارزان کر وه سر مزاران .
شادین وه دینت کشت انتظاران .

- مولوی -

§

دوری بالای تو کاری پیم کردن،
پیزارم جه خوم راضیم وه مردن .

- مولوی -

§

وه مرکت آرز دل نه خروشین .
کرده لولشن آرزوی توشن

- مولوی -

§

آزیزکی لطافت دوری تو دارو ؟
دلا برق غصو وه جهش بارو .

- مولوی -

(۱۰۱ - جوابنامه‌ی جناب شیخ رضابه که بو ام)
(محرر عاجزه‌ی نویسی بو)

مشربت شوخ و لهجه شیرین است ؟
دهنت درج لوهر آکین است .

بکر فکر تو بینی بی اللہ
نقز و دوشیزه و نکارین است .

عرش بلقیس و فرش بورانش
در حقیقت کمینه کابین است .

تا به ضرب المثل همی کوبیند
که دعا از برای آمین است .

خاطرت شاد باد امین فیضی ؟
ز آنکه دریای دانش و دین است .

(امش هی اوه)

انجنام زهجر کا که امین

که ندانم یساررا زمین •

کی کند بخت ک بینم باز؟

تازم خنده بر زمان و زمین •

چند رژم بیاد روی تو اشک؟

چند باشم ز دوری تو غمین؟

تا غمبیرا به حبله چاره کنم

دیگری سه بر آورد ز کین •

میستم از جام باده فیضت؟

چون مسیحا ز فیض روح امین •

سالهای دراز باقی باد؟

به سلامت امین ما آمین

— رضا —

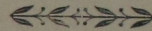
دشمنت خوار باد وزیر و وزیر

زانکه درخورد لعن و نفرین است •

فضلا داند از خدای رضا؟

نه ازان شاعران خود بین است

— رضا —

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(کذا جوابنامه)

ز نطفه قلمت در مشیمه قرطاس

تبدیله حالت به قیمت کرانتر از الماس .

صحیفه معجزه پیراست به که چون مریم ؟

به بر گرفته موالید عیسوی انفاس .

رسیده کار به جایی تورا امین فیضی

که جبرئیل امین خوانمت ز روی قیاس .

هزار سال بمائی و وین عجب نبود ؟

بشر نیند مگر خضر زنده و الباس ؟

- رضا -

(مکتوب مخصوص)

الا ای هنرمند یار قدیمی ؟

نوبی خسروانرا سزای ندیمی .

ز حکم برداختی نامه تو ؟

بدادی دران نامه داد حکیمی .

هوای نسیمی ازان کشته نامش

که جان پروراند هوای نسیمی .

به دانش تورا هیچ همتا ندیدم ؟

مگر جوهر فرد و دریتیمی .

تو خواهی سفر درین دور ترکن

امین فیضیا دردل من مقیمی .

- رضا -

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
- رضا -
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(افاده)

له دائره‌ی مملکت باهاندایه به غیراوانه که اوصافیان
ذکر کرا، کلی اصحاب ذکا هاتوته وجود که هیچیان
نخوندوه لکل اوش زور شعر پاك و تمیزیان نظم
کردوه . (حسن کنوش) و (عبدالله‌ی حسن)
(علی برده شانی) له و صنفه شاعرانه . له زمان
حاضر یشدا و کو محمد خالصی افندی که مخدوم جناب
شیخ رضایه و کذا و کو زیور افندی متعدد ادبا و شعرا
موجوده . حقیقا که آثار یاران دست نکوت تادرج
صحیفه‌ی افتخاری بکین .

§

(دیسان)

زارباب دائفش امین فیضی یارا !
تورا امتیاز یست کز فی ضیارا .
نشانهاست بر اتحادمن و تو
زیک مایه کویی سرشتند مارا .
زیاد و کم از نام نامیت نبود
به رسم جمل که شماری رضارا .

— رضا —

چه عجب کر به وجود تو بنسازد بغداد
ای وجود تو محیط دو جهان استعداد
کرو از مهر برد ذره بدلش ناچیزی
اگر از رأی منیر تو کین استعداد

— رضا —

(اسماً خاصه که له او رساله دا مذکور)

- کرد سیوان . قبر - ستانه له سلیمانی
 کانی آسکان . محله یه
 سرشقام .
 پیر منصور . محله یه و زیارتگاهه
 (پیر منصور)
 دشت ففییار . جمی یاری بووه
 (بر اهل علم)
 نوی قوجه . چوار تو بو له کنار شار
 (زهنگاه بو)
 دارشبخ اباس . هم زیارتگاه هم مسیره یه
 (شیخ عباس)
 کانی با .
 خواجه حنا . جولکه ک ناشیرین بو

- سرچنار . نهره نزدیک شار سلیمانی
 بکره جو .
 نانچه رو .
 شیو آودار .
 خله کزی . مقلدیک مشهور بووه له کرکوک
 بلاغ . نهره
 پیدانی . دی بیکه
 کا کینی . قومیک بد اطواره
 سه برا که . رجال قدیمه ی کا که بین
 خان احمد . امیش لوانه
 دانه ریز بار . ژنیک مشهور یانه
 دربند ففره . موقعیکه له بازیان
 جاف . عشیره
 داوده
 چبازی
 بیات

(بعضی تعییرات کورد ایران)

آرو = امرو	خریو = غریب
شم = جوم	بوو = ببوره
پانه = خانو	برشی = سرکوت
چم = چاو	ولاو = بلاو
صب = صبجینی	پیوار = پایمال
پهی چیش = بوچه	بری = بو
مودا = شانه	جهویر = له بیر
واتم = وتم = کوتم	واده = وعده
منلام = ده نلام	وه = به
شین = روینی	نه = چه = له
یاوا = اما = هات	وانی = ده خوینی
وانش = وتی = کوتی	موانات = ده خوینی
نتو = له ناو	
مس = مست	

§

(تصحیحات)

صواب	خطا	شعر	صحیفه
لبو	لبو	۳	۲۰
بختش	بختش	۱	۲۳
دانیشتون	دونیشتون	۲	۳۹
رویوه	ررویوه	۳	۴۲
آتشین	آتشین	۳	۴۲
شینہ	شینہ	۲	۴۳
تیغت	تیغت	۴	۴۴
فی النور	فی السور	۵	۴۴
پرچینی	پرچینی	۳	۴۵
شهره شهره	شهره تمامه	۲	۴۶
حرك	حرك	۴	۵۰
عصر	مصر	۵	۵۳

صواب	خطا	شعر	صحیفه
زنی	رنی	۲	۹۷
صباوه	-بیاوه	۱	۱۱۴
احتیاحیکت	احتیاحکت	۴	۱۱۸
قریشته	قریسته	۱	۱۱۹
شومی	-سومی	۱	۱۲۴
کرد	رد	۳	۱۲۴
راست	رات	۲	۱۲۵
مندن	مدن	۳	۱۲۵
حسه	حسه	۱	۱۲۶

صواب	خطا	شعر	صحیفه
دهی کم	دهی وم	۳	۵۴
دلنشین	دلنیشی	۱	۶۰
حدایکی	حدکای	۲	۶۰
بالیدم	بالیدم	۵	۶۱
یمی	یمی	۳	۶۳
کلکت	کلشت	۱	۶۴
نکته	نکنه	۱	۶۵
صفار	صفار	۶	۷۰
سا زقوم	ساز قوم	۴	۸۰
جواد	حواد	۴	۸۱
قدهار	فدهار	۵	۸۸
وشک	وشک	۱	۹۴

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

(تالیفات تورکیه ی امین فیضی بک)

(اجمال نتایج) خلاصه ی ده فیه له ریاضیات وه له
طبیعیاتا .

(هوای نسیمی) باحثه له احوال حکمییه و کیمه و بیه هوا
(تفرقه ریاضیه) جامع زور قواعد مهمه به له علم
جیردا .

(شاعیات) مجموعه ی اشعاره که له طرف خوبوه
نظم کراوه .

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ
ATATÜRK KİTAPLIĞI

KEMAL SALİH SEL
Tarafından Atatürk
kütüphanesine bağışlanmıştır.